

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΥΡΙΑΚΗ 18 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2015

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Άποψη του συγγραφέα είναι ότι η σημασία της γλώσσας είναι αδιαμφισβήτητη. Για να τεκμηριώσει την άποψή του αυτή, αρχικά αναφέρει ως επιχείρημα τις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις που ασκούνται με τη γλώσσα. Έπειτα επισημαίνει τον αναντικατάστατο ρόλο που έχει η γλώσσα στη διάδοση της γνώσης από γενιά σε γενιά. Τέλος, για να πείσει για την άποψή του, επικαλείται τις λειτουργίες της γλώσσας ως επικοινωνιακού μέσου, και ειδικότερα τις δυνατότητες που προσφέρει στους ανθρώπους, να συνομιλούν, να καταγράφουν πληροφορίες, να εκφράζουν σκέψεις και συναισθήματα, να σκέφτονται κ.λπ.

A2. α. «εξάλλου» - «επομένως»

β. «εξάλλου» : δηλώνει προσθήκη

«επομένως» : δηλώνει συμπέρασμα, αποτέλεσμα

B1. Η σημασία της γλώσσας είναι αδιαμφισβήτητη. Με τη γλώσσα οι άνθρωποι επικοινωνούν, εκθέτουν δηλαδή τις απόψεις τους, εξωτερικεύουν τα συναισθήματά τους, πείθουν και πείθονται. Έτσι, ασκούνται κοινωνικές αλληλεπιδράσεις. Όμως, η λειτουργία της γλώσσας δεν περιορίζεται μόνο σε αυτό. Χάρη στη γλώσσα διευρύνονται οι πνευματικοί ορίζοντες των ανθρώπων, αναπτύσσεται η φαντασία τους, οξύνεται η κριτική τους σκέψη, αποκτούν νέα ενδιαφέροντα και μετατρέπονται οι έμφυτες πνευματικές δυνατότητες που έχουν σε δεξιότητες.

B2. α. Δύο όροι του ειδικού λεξιλογίου στο κείμενο είναι : «συμβατικό σύστημα», «γλωσσικές δεξιότητες». Με τη χρήση αυτών των όρων του ειδικού λεξιλογίου ο συγγραφέας προσδίδει στο λόγο του ακριβολογία, επισημότητα, αντικειμενικότητα και την επιστημονική εγκυρότητα που συνεπάγεται η καλή γνώση του θέματος και των ειδικών όρων που την εκφράζουν. Επίσης, με το ειδικό λεξιλόγιο εξασφαλίζεται και η ενότητα στην ανάπτυξη του κειμένου, επειδή με αυτό δηλώνεται η άμεση ή έμμεση νοηματική σχέση των επιμέρους ιδεών που υπάρχουν –π.χ. ο ορισμός της γλώσσας- με το θέμα του κειμένου, δηλαδή τη γλώσσα και τη σημασία της. Έτσι, πλέκεται ο εννοιολογικός ιστός του κειμένου.

β. Παραδείγματα μεταφορικής χρήσης της γλώσσας : «Οι γλωσσικές δεξιότητες μπορούν να είναι ισχυρές ή αδύναμες», « ... καλλιεργούν μια μόνο γλωσσική δεξιότητα».

Γενικά οι λέξεις με συνυποδηλωτική σημασία προσδίδουν στο κείμενο έμφαση, ζωντάνια και παραστατικότητα. Ειδικότερα, στην πρώτη περίπτωση, ο χαρακτηρισμός των γλωσσικών δεξιοτήτων ως «ισχυρών ή αδύναμων» χρησιμοποιείται μεταφορικά, για να γίνει άμεσα κατανοητή η διαβάθμιση με την οποία καλλιεργείται ή παραμελείται από τους χρήστες κάποια από αυτές με βάση τις ανάγκες του.

Στη δεύτερη περίπτωση η μεταφορική χρήση του ρήματος «καλλιεργούν» εκφράζει ζωηρότερα τη συστηματική προσπάθεια των ανθρώπων να τελειοποιήσουν μια γλωσσική δεξιότητα.

Γ. Τίτλος : Η γνώση της μητρικής γλώσσας

Πρόλογος

Χωρίς τη γλώσσα δεν μπορεί να νοηθεί ζωή, επειδή οι σημαντικότερες εκφάνσεις της ζωής, είτε τη θεωρήσουμε ως βιολογικό φαινόμενο είτε ως πνευματική και κοινωνική εκδήλωση, είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με τη γλώσσα. Γι' αυτό και η πρόοδος του ανθρώπου σε κάθε τομέα της ζωής του περνάει, καταρχήν, μέσα από την εκμάθηση της μητρικής του γλώσσας και γενικότερα μέσα από τη γλωσσική καλλιέργειά του.

Κύριο μέρος

Γλώσσα και νοητική ανάπτυξη

- με τις λέξεις ο αισθητός κόσμος και οι έννοιες μετατρέπονται σε παραστάσεις- σύμβολα, με τις οποίες ο άνθρωπος μπορεί όχι μόνο να εκφράζεται αλλά, και να σκέφτεται
- ανάπτυξη της μνημονικής ικανότητας
- αφαιρετική ικανότητα
- όξυνση της κριτικής σκέψης
- λογική ταξινόμηση εννοιών, συλλογισμοί, συγκρότηση της σκέψης
- ανάπτυξη φαντασίας

Γλώσσα και ανθρώπινες σχέσεις

- επικοινωνία
- έκφραση και μετάδοση συναισθημάτων, σύναψη σχέσεων
- καθορισμός αρχών, αξιών και κανόνων που διέπουν την κοινωνική ζωή
- διάλογος

Γλώσσα και εθνική φυσιογνωμία

- διακριτικό γνώρισμα των ομοεθνών
- στα γλωσσικά σύμβολα αντικατοπτρίζεται η πνευματικότητα και η ευαισθησία κάθε λαού
- είναι μέσο και περιεχόμενο της εθνικής παιδείας, αφού με αυτήν εκφράζονται τα διανοητικά επιτεύγματα ενός λαού, εν μέρει δε και τα καλλιτεχνικά δημιουργήματά του.

Επίλογος

Η ιστορική επιβίωση ενός έθνους εξαρτάται από τη διατήρηση και τη διάσωση της γλώσσας του, ενώ η παρακμή και η εξαφάνισή του συνδέονται άρρηκτα με την αλλοίωση και την απώλεια της γλώσσας του.

Επιμέλεια: Καρακόλιος Ηρακλής
Φιλολόγος

